

Sygn. akt II CSK 325/18

POSTANOWIENIE

Dnia 4 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa C. w G. - Francja

przeciwko M. M. i J. M.

o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 4 stycznia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 25 stycznia 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od strony powodowej na rzecz M. M. i J. M. po 2.700
(dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik powódki C. w G. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 5 stycznia 2018 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne sprowadzało się do pytania o właściwość praw obcego dla skargi pauliańskiej.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie SN z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, IC BSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Przedstawienie istotnego

zagadnienia prawnego wymaga precyzyjnego sformułowania poprzez wskazanie przepisu prawa materialnego lub procesowego, z którym jest związane, i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11).

Wywód zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tych wymagań nie spełnia. Problem przedstawiony w skardze kasacyjnej był przedmiotem licznych wypowiedzi zarówno doktryny, jak i judykatury, na co zwraca uwagę również autor skargi kasacyjnej. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2012 r., II CSK 96/12, OSP 2014 nr 11, poz. 102, stwierdzono, że prawem właściwym dla zaskarżania rozporządzenia dokonanego przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli jest prawo państwa, któremu podlega skutek rozporządzający czynności dłużnika. Przedstawiona kwestia nie jest więc zagadnieniem nowym i dotychczas niewyjaśnionym, a tylko takie mogłoby uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi ponadto do wniosku, że skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona. Z dokonanych w sprawie ustaleń wynika, że powódka nie wykazała istnienia wierzytelności, która miałaby podlegać ochronie. Sąd – stosowanie do zasady *lex fori processualis* – prowadził postępowanie dowodowe stosując przepisy k.p.c. Zgodnie z art. 253 zd. 2 k.p.c. przyjął, że na powódce spoczywał ciężar wykazania prawdziwości dokumentu prywatnego, na który się powołała, a który pochodził od innej osoby, niż strona zaprzeczająca. W skardze kasacyjnej nie powołano natomiast argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie istniała potrzeba stosowania prawa obcego dla ustalenia istnienia wierzytelności, a tym samym, że doszło do oczywistego, widocznego od razu bez potrzeby głębszej analizy, naruszenia przepisów normujących ustalenie treści prawa obcego oraz, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek powódki zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 i art. 99 w zw. z art. 108 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z 10 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).